

Program konference 25. 10. 2018

Opatření pro podporu vodního režimu a posílení odolnosti lesů Jizerských hor

- 8:00 registrace
9:00 zahájení
- 9:30 **Vývoj lesů v Jizerských horách – minulost, současnost a budoucnost.**
Libor Dostál, Michal Hovorka - Lesy ČR
Druhá skladba jizerskohorských pralesů se počala utvářet již před 12 tis. lety. Původní severská tundra se postupně mění na uzavřenou lesnatou krajinu. S vývojem klimatu se střídají převládající dřeviny (borovice, líska, buk, jedle ...). Ani v pohraničních hvozdech však les neodolá člověku. Již od 14. století si provoz hutí, dolů a skláren v oblasti Jizerských hor vynutí značnou spotřebu dřeva. Jeho nedostatek se prohlubuje až do 19. století. Následující 20. století můžeme bez nadsázky označit stoletím kalamit. Ta imisní pak rozvrátila les na celé náhorní plošině. Současné stejnověké porosty s převahou smrku jsou nadále významně ohroženy biotickými i abiotickými činiteli. Historie se opakuje. Proto i dnes čelíme výzvě, jak zdejší horské lesy zachovat pro budoucnost.
- 10:00 **Les a lesní půdy Jizerských hor v průběhu posledních 50 let.**
Jiří Smejkal - ÚHÚL Jablonec
Příspěvek podává přehled kalamit v posledních 50 letech, s důrazem na imisní kalamitu. Věnuje se rovněž lesním půdám a změnám v půdním prostředí.
- 10:25 **Epidemie kloubnatky smrkové v horských smrčinách – příčiny, vývoj a faktory prostředí, které ji ovlivňují.**
Karel Černý, Markéta Hrabětová, Veronika Strnadová, Daniel Zahradník, Ludmila Havrdová, Dušan Romportl, Vladimír Zýka - VÚKOZ Průhonice
Epidemie kloubnatky smrkové (*Gemmomyces piceae*) v ČR odstartovala kolem roku 2000 v souvislosti s odsířením hnědouhelných elektráren a snížením obsahu SO₂ v imisích. Do současné doby odumřely či byly vážně poškozeny tisíce ha smrku pichlavého v PND a přestaly do značné míry plnit svoje funkce (vodohospodářská, půdoochranná aj.). Během rozsáhlého terénního výzkumu byl ověřen životní cyklus patogenu, objasněny jeho ekologické nároky a identifikována řada porostních a ekologických faktorů ovlivňujících rozsah poškození porostů. Výsledky a vytvořené predikční mapy impaktu choroby jsou využitelné nejen v současném hospodaření v PND a jejich přeměně, ale i v dlouhodobějším hospodaření se smrkem ztepilým.
- 10:45 **Realizace rekonstrukcí porostů smrku pichlavého napadených kloubnatkou smrkovou na LS Frýdlant. Václav Vacek - Lesy ČR**
Intenzivní napadení smrků pichlavých kloubnatkou smrkovou způsobilo jejich rychlé odumření. Tento stav výrazně zrychlil realizaci rekonstrukcí těchto porostů s cílem uplatnění stanovištně vhodných dřevin při výsadbě. Velká pozornost lesníků je směřována na kloubnatku smrkovou vyskytující se na jedincích smrku ztepilého. Tento stav je nutné monitorovat a hledat řešení k zamezení rozšíření patogenu ve smrkových porostech náhorní plošiny Jizerských hor.
- 11:00-11:30 coffee break
- 11:30 **Splaveninový režim bystřin Jizerských hor a ochrana proti povodním.**
Jaroslav Zuna - Atelier CIFA Praha
Odtokové poměry Jizerských hor a potenciální tvorba splavenin, vliv splaveninového režimu na průtokové poměry, na povodňové ohrožení a na možnosti protipovodňové ochrany, význam splavenin pro morfologický vývoj vodopisné sítě, možnosti úpravy splaveninového režimu.

- 12:05 **Příklady realizovaných opatření v Jizerských horách, návrh dalšího postupu.**
Adam Vokurka - ČVUT Praha
Představení realizovaných opatření pro zpomalení odtoku vody z povodí ve vrcholových partiích Jizerských hor, při využití přírodě blízkých a revitalizačních prvků. Na základě dosavadních realizací se pak příspěvek snaží definovat určité principy dalších postupů, jak pracovat s vodou ve vrcholných partiích horských a podhorských úseků vodních toků, aby docházelo ke zpomalování odtoku.
- 12:30 **Využití příkopů v lesích Jizerských hor pro ochranu vodního režimu.**
Jakub Štibinger - ČZU Praha
V lesích Jizerských hor (a v jejich okolí) existuje v současnosti množství více či méně funkčních příkopových systémů. Příspěvek se bude zabývat návrhem na jejich úpravu, vedoucí k ochraně vodního režimu v období hydrologických extrémů (bleskové povodně, déle trvající sucha).
- 13:00-14:00 oběd
- 14:00 **Vodní režim jizerských rašelinišť. Dekáda hydrologických pozorování v lokalitách s technickou úpravou drenáže vody.** **Martin Šanda - ČVUT Praha**
Vodní režim v NPR Rašeliniště Jizery a Rašeliniště Jizerky je podrobně monitorován od roku 2007. Sledována je především úroveň hladiny podzemní vody v oblastech drenážních příkopů i přírodních lokalit. Na těchto územích a dále pak na lokalitě NPR Nová louka byly v průběhu posledních 10 let vyprojektovány a instalovány dřevěné přehrážky s cílem vzdouvat hladinu vody na úroveň vhodnou pro revitalizaci požadované vegetace. Příspěvek představuje tyto aktivity a hodnotí úspěšnost provedených úprav v kontextu globální změny klimatu.
- 14:30 **Jak acidifikační historie a probíhající klimatická změna ovlivňují přítomnost a budoucnost lesních a vodních ekosystémů Jizerských hor?**
Jakub Hruška - ČGS Praha
Zatímco mladé smrkové monokultury po regeneraci svrchních půdních horizontů ze silné acidifikace dosud dobře prosperují, regenerace vod se díky růstu lesa naopak zastavila. A v lesní půdě ubývá organická hmota a v potocích voda. Souvislosti jsou překvapující a více se dozvíte v přednášce.
- 15:00 **Adaptace lesů na změnu klimatu - aktivity MŽP.** **Pavel Chotěbor - MŽP Praha**
Příspěvek se věnuje obsahu Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu, zejména opatřením na zvýšení odolnosti lesů k projevům změny klimatu v členění na opatření metodická, organizační, výzkumná, legislativní a ekonomická. Dále informuje o aktivitách odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP ve vztahu k ochraně lesa a o právních nástrojích orgánů ochrany přírody a krajiny využitelných při ochraně lesa.
- 15:30 **Management lesa a biodiverzita.** **Miroslav Svoboda - ČZU Praha**
Jakým způsobem řešit v lesích v ČR problematiku biodiverzity a zachování biologického dědictví. Disturbance, sukcese, mrtvé dřevo. Management temperátních lesů zvláště chráněných území.
- 16:00 ukončení

Pořadatelé si vyhrazují právo na změny v programu.

Sponzoři konference k výročí 50 let CHKO Jizerské hory:

Nadace
Ivana Dejmalu
pro ochranu přírody

Klášteř Hejnice
vzdělávací, konferenční
a poutní dům